

4 - Milli Kültür ve Medeniyet

Karagözle orta oyununa gelince; bunlar da hak gösterisi yani geleneksel Türk tiyatrosudur. Karagöz ile Hacivat'ın çatıpmaları, Türk ile Osmanlı'nın yani o zamanki kültürümüzle medeniyetimizin mücadelelerinden ibarettir.

Milli Kültür ve Medeniyet

(Ziya Gökalp - Türkçülüğün Esasları)

Milli Kültür (Hars) ile medeniyet arasında hem birleşme noktası, hem de ayrılık noktaları vardır. Milli kültür ile medeniyet arasında birleşme noktası, ikisinde bütün toplumsal hayatları içine almasıdır. Toplumsal hayatlar bunlardır; Din, ahlak, hukuk, akıl, estetik, ekonomi, dil ve fen ile ilgili hayatlar. Bu sekiz türlü hayatın bütününe milli kültür adı verildiği gibi medeniyet de denilir. Pimdi, milli kültür ile medeniyet arasındaki ayrılıkları, farkları arayalım:

Birinci olarak, kültür milli olduğu halde, medeniyet milletlerarasıdır. Kültür, yalnız bir milletin din, ahlak, hukuk, akıl, estetik, dil, ekonomi ve fen hayatlarının uyumlu bir bütünüdür. Medeniyet ise, aynı gelişmişlik düzeyine sahip birçok milletlerin sosyal hayatlarının ortak bir bütünüdür. Mesela, Avrupa milletleri arasında ortak bir Batı medeniyeti vardır. Bu medeniyetin içinde birbirinden ayrı ve bağımsız olmak üzere bir İngiliz kültürü, bir Fransız kültürü, bir Alman kültürü v.d. barınmaktadır.

İkinci olarak, medeniyet, yöntem aracılığıyla ve ferdi iradelerle oluşan sosyal olayların bütünüdür. Mesela din ile ilgili bilgiler ve bilimler yöntem ve irade ile oluşturulmuş gibi, ahlak, hukuka güzel sanatlara, oluşturulmuş aklın fonksiyonlarına, dile ve fenlere ait bilgiler ve teoriler de hep fertler tarafından yöntem ve irade ile oluşturulmuşlardır. Bundan dolayı aynı medeniyet dairesi içinde bulunan bütün bu kavramların, bilgilerin ve bilimlerin toplamı medeniyet dediğimiz şeyi meydana getirir.

Milli kültürün oluştuğu yerler ise, yöntem ile, fertlerin iradesiyle var olmayırlardır. Yapay deşillerdir. Bitkilerin, hayvanların organlarının hayatı nasıl kendiliğinden ve doğal bir biçimde gelişiyorsa, milli kültüre ait olan şeylerin oluşması ve gelişmesi de aynı şekilde olur. Dil, fertler tarafından, yöntemle yapılmış bir şey değildir. Dilin bir kelimesini deşiptiremeyiz. Onun yerine başka bir kelime icat edilemez, koyamayız. Dilin kendi doğasında olan bir kuralı da deşiptiremeyiz. Dilin kelime ve kuralları ancak kendiliklerinden deşipirler. Bu deşipmeye seyirci kalırız. Fertler tarafından yalnız birtakım terimler yani yeni sözler eklenebilir. Fakat bu sözler ait olduğu meslek sınıfı tarafından kabul edilmedikçe, söz durumunda kalarak, kelime olmak özelliği kazanamaz. Yeni bir söz bir meslek sınıfı tarafından kabul edildikten sonra da, bir topluluk sınıfı kelimesi özelliği kazanır. Ancak, bütün halk tarafından kabul edildikten sonra olur ki, ortak kelimeler arasında girebilir.

Fakat, yeni sözlerin bir meslek sınıfı veya bütün halk tarafından kabul edilip edilmemesi onların icat edenlerin elinde değildir. Esasen Osmanlı dilinde binlerce yeni söz icat edildiği halde, bunlardan az bir bölümü meslek sınıfı kelimeleri arasında geçebilmiştir. Ortak kelimeler arasında geçenlerse, beş on kelime kadardır.

Demek ki, milli kültürün ilk örneğini dilin kelimelerinden, medeniyetin ilk örneğini de yeni sözler biçiminde icat edilen terimlerinden görüyoruz. Yeni sözler ise kişinin kendi eseridir. Bazen bir kişinin icat ettiği bir söz birden hak arasında yayılabilir. Fakat bu yayılım kuvvetini o söze veren, onu icat eden adam değildir. Toplumun kişilerce bilinmeyen, gizli bir akımdır.

Bundan on beş yıl önce, yurdumuzda yanyana iki dil yapıyordu; Bunlardan birincisi, resmi bir deşere sahipti ve yazıyı tekeline almış gibiydi. Buna Osmanlıca adı veriliyordu.

İkincisi, yalnız halk arasında konuşulmak zorunda kalmış gibiydi. Buna da, küçümseyerek, Türkçe adı veriliyordu ve aşağı tabii bir argo sınıfıydı. Halbuki, asıl doğal ve gerçek dilimiz bu idi. Osmanlıca ise, Türkçe'nin, Arapça'nın ve Acemce'nin dilbilgisi, söz dizimi ve sözcüklerinin birleştirilmesiyle oluşturulmuş yapay bir karışımından ibaretti. Bu iki dilden birincisi, doğal bir oluşumdu ve günlük hayatta kullanılan kullanılan kendiliğinden ortaya çıkmıştı. Bundan dolayı, milli kültürün birincisi ise, fertler tarafından yöntemle ve iradeyle yapılmıştı. U dil apuresinin içine, yalnız bazı Türkçe kelimeler ve takılar karıştı. Demek ki, Osmanlıca'nın milli kültürümüzde pek az bir payı vardır. Bundan dolayı, ona medeniyetimizin dili idi, diyebiliriz.

Yurdumuzda bu iki dil gibi, iki ölçü de vardı yani yapıyordu. Türk halkının kullandığı Türk ölçüsü, yöntem ile yapılmıyordu. Halkın kendisi bilmeden, gayet lirik şiirler yazıyorlardı. Tabii, bu ilham ile, yaratıcılıkla olurdu. Özel bir yöntemle ve taklitle yapılmıyordu. O halde, bir ölçü de Türk kültürünün içindeydi Osmanlı ölçüsüne gelince; bu Acem şiirlerinden alınmıştı. Bu ölçü taklit ve belli bir biçimde yazıyorlardı. Bundan dolayıdır ki, aruz ölçüsü denen bu ölçü halk arasında girememişti. Bu ölçüde şiirler Acem edebiyatını ders alarak öğreniyorlar, aruz yöntemiyle uyguluyorlardı. Bundan dolayı, aruz ölçüsü milli kültürümüze girememişti. Acemlerde ise, köylüler bile aruz şiirler söyler. Bundan dolayı, aruz ölçüsü İran'ın milli kültürüne ait demektir.

Yurdumuzda, bunlardan başka, yanyana yapıyan iki müzik vardır. Bunlardan biri halk arasında kendi kendine doğmuş olan Türk müziği diğeri Farabi tarafından Bizans'tan çevirme ve aktarma yoluyla alınan Osmanlı müziğidir. Türk müziği ilham ile oluşturulmuş taklitle yapılmamıştır. Osmanlı müziği ise, taklit aracılığıyla alınmış ve ancak yöntemle devam ettirilmiştir. Bunlarda milli kültürümüzün, ikincisi ise medeniyetimizin müziğidir. Medeniyet, yöntemle ve taklit aracılığıyla bir millettten diğeri millete geçen kavramların ve tekniklerin bütünüdür. Milli kültür ise, hem yöntemle yapılamayan, hem de taklitle başka milletlerden alınmayan duygulardır. Bu nedenle Osmanlı müziği kurallardan oluşmuş bir fen biçiminde olduğu halde, Türk müziği kuralsız yöntemsiz ferdi melodilerden, Türkün tarafından kopan samimi nağmelerden ibarettir. Halbuki, Bizans müziği kaynağına çıkarsak, bunu da eski Yunan kültüründe görürüz.

Edebiyatımızda da aynı ikilik vardır. Türk edebiyatı halkın atasözleriyle bilmecelerinden, halk masallarıyla hal kırmalarından destanlarından, halk cengnameleriyle menkıbelerinden, tekkelden ilahileriyle nefeslerinden, halkın güldürücü fıkralarından ve halk tiyatrosundan ibarettir. Atasözleri, doğrudan doğruya, halkın bilgece sözleridir. Bilmeceleri de yaratan halktır. Halk masalları da fertler tarafından düpülmemiştir. Bunlar, Türkün mitolojik çağlardan başlayarak, gelenek yoluyla zamanımıza kadar gelen peş masallarıyla dev masallarıdır. Dede Korkut kitabındaki masallar da, ozandan ozana sözlü bir biçimde yazılmış halk masallarıdır. Türk tarihinde ve etnografyasındaki mitler, lejandlar, efsaneler de Türk edebiyatının elamanlarıdır. Cengnameler ve dini menkıbelere gelince, bunlar halk edebiyatının islami devresine ait ürünleridir. Halk kırmalarının kırmalarıyla destanları, manileriyle türkileri de, yukarıda saydığımız eserler gibi Türk hakkının samimi eserleridir. Bunlar da yöntemle taklitle yapılmıştır. Apık Ömer, Dertli, Karacaoğlanlar gibi kırmalar, halkın sevgili kırmalarıdır. Tekkeler de birer hak mabedi olduğu için buralarda doğan ilahilerle nefesler de hak edebiyatına, dolayısıyla Türk edebiyatına aittir. Yunus Emre ve Kaygusuz ile Bektaş kırmaları bulaşır gruba girerler. Osmanlı edebiyatı ise, masal yerine ferdi hikayelerle Romanlardan, kırmama ve destan yerine taklitle yapılmış gazellerle alafrağa kırmalardan oluşmuştur. Osmanlı kırmalarının her biri mutlaka, Acem devrinde bir Acem kırmasına, Fransız devrinde bir Fransız kırmasına benzer. Fuzuli ile Nedim bile bu konuda farklı değildiler. Bu yüzden Osmanlı yazarlarıyla kırmalarından hiç biri orijinal değildir, hepsi taklitçidir; hepsinin eserleri estetik ilhamdan doğmuştur. Mesela, nüktencilik (Humour) bakımından, bu iki gurubu kırmalıydık. Nasreddin Hoca, Yncili Çavuş Bekri Mustafa ve Bektaş Babaları hak nüktencilikleridir; Sururi ise, Osmanlı divanının mizahçılarıdır. Doğal nüktencilik ile yapay mizah arasındaki fark, bu kırmalıyla ile meydana çıkar.

Karagözle orta oyununa gelince; bunlar da hak gösterisi yani geleneksel Türk tiyatrosudur. Karagöz ile Hacivatın kırmaları, Türk ile Osmanlıın yani o zamanki kültürümüzle medeniyetimizin mücadelelerinden ibarettir.

Ahlakta da aynı ikiliği görürüz Türk ahlakı ile Osmanlı ahlakı birbirine zıt gibidir. Kırmalı Mahmud, Divan-ı Lugat-it Türk madde Türkleri kısaca tarif ediyor. diyor, Türkün böbürlenme ve övünme yoktur. Türk, büyük kahramanlıklar ve fedakarlıklar yapıyor zaman, bir olağanüstülük yapıyordundan habersiz görünür. Cahiz de, Türklerin aynen bu biçimde anlatıyor. Osmanlı tipine bakarsanız kırmalarında kendine övgü kırmalarının yeni edebiyatçılarındaki böbürlenme ve övünmenin hakim olduğunu görürüz. Servet-i Fünun Osmanlı edebiyatının en parlak devridir. Bu okulun takipçisi olan kırmaların çoğu şüpheli, kötümser ümitsiz, hasta ruhlar biçimindedir. Hakiki Türk ise, inançlı, iyimser ümitli ve sağlamdır.

Hatta bilginlerimiz arasında da, ikilik görürüz. Osmanlı bilginlerinin geleneksel ismi ulema-i rüsum (resmi bilginler) idi. Anadolu'daki bilginler ise, halk bilginleri idi. Birinciler, rütbeli fakat cahil idiler, ikinciler, ilimli fakat rütbesiz idiler. Politika ve askerlik sahasında büyük bir dahi olan Afkari Nadir Paşa, bütün Müslümanları Sünnilik dairesinde birleştirmek ve bütün sultanları Osmanlı padişahının emri altına sokmak için görüşmelerde bulunmak üzere, İstanbul'da dini ve politik bir kurul göndermişti. İstanbul'da bu kurul ile görüşmek için resmi bilginleri görevlendirdiler. Yıllık bilginler kurul bunlara söz anlatı yetersiz kalınca, sadrazama başvurarak dediler ki: "Bizim bilimden bapak, politik hiç bir rütbemiz yoktur. Oysa ki görüşmelerde bulunduğumuz kırmalar büyük rütbeli kırmalar olduklarından, kırmalarında serbestçe söz söyleyemiyoruz. Bizi taahhüt bilginlerle görüşürseniz, çok memnun oluruz." Ragıp Paşanın Tahkik ve Tevfik adlı kitabında naklettiği bu görüş olay gösteriyor ki, Nadir Paşanın bilim kurulu Osmanlı bilginlerine değil, Türk bilginlerine değer veriyorlardı.

Eski devirlerin politik ve askeri başarıları da, halk arasında çykılmış, cahil ve okur-yazar olmayan paşalar aitti. Daha sonra Ragıp Paşa ve Sefih Ybrahim Paşa gibi Osmanlı eğitiminde yüksek bir yer sahibi olanlar hükümetin bapına geçince kırmalar bozulmuştu.

Bununla beraber, bu toplumsal ikilikler yalnız düpünce etkinliklerine özeldi. O zamanlar, el işi ayak tabakasına ait sayıldığından yüksek tabaka tekniklerin her çevidinden uza duruyordu. Bu sebeple mimarlık, hattatlık, taş oymacılığı, ciltçilik, tezhipçilik, marangozluk, demircilik, boyacılık, halıçılık, çuhacılık, ressamlık, nakkaçlık gibi pratik tekniklerin yalnız bir beklili vardı. O da tekniğiydi. Demek ki, genellikle yüksek bir güzelliğe sahip bu sanatlara sadece Türk sanatı adını verebiliriz. Bunlar Osmanlı medeniyetine değil, Türk kültürüne ait idi. Bugün Avrupa, bu eski sanatlarımızın ürünlerini milyonlar harcayarak parça parça topluyor. Avrupa'nın Amerika'nın müzeleri, salonları hep Türk eserleriyle dolmaktadır. Avrupa'da, bu Türk hayranlığına Turquerie adı verilir. Avrupa'nın gerçek düpünü ve sanatçıları mesela Lamartine'leri, Auguste Comte'leri, Pierre Laffite'leri, Mismar'leri, Pierre Loti'leri, Farrere'leri türkün samimi sanatına, alçak gönüllü gösterisiz ahlakına, derin ve bağız olmayan dindarlığına, özetle, var olanla yetinmek ve kadere boyun eğmekle beraber sürekli bir iyimserlik ve idealizmden ibaret olan fakir ama mutlu hayatına hayrandırlar. Fakat bunların apık oldukları beyler, Osmanlı medeniyetine giren yöntemle ve taklitle yapılmış eserler değil, Türk kültürünün ilhamıyla oluşmuş orijinal eserlerdir.

Yalnız ülkemize özgü olan bu garip durumun nedeni nedir? Niçin bu ülkede yapayan bu iki tip, Türk tipi ile Osmanlı tipi birbirine kadar zıttır? niçin Türk tipinin her beyi güzel, Osmanlı tipinin her beyi çirkindir? Çünkü Osmanlı tipi Türk kültürüne ve hayatına emperyalizm alanına atıldı. Kozmopolit oldu. Sınıf çıkarını imparatorluğa genişledikçe, yüzlerce milleti egemenliği altına alarak yönetenlerle yönetilenler ayrı iki sınıf haline giriyorlardı. Yöneten bütün kozmopolitler Osmanlı Sınıfı'nı, yönetilen Türk Sınıfı'nı oluşturmuyorlardı. Bu iki sınıf, birbirini sevmezdi. Osmanlı sınıfı, kendini hakim millet biçiminde görür, yönettiği mahkum millet gözüyle bakardı. Osmanlı, sürekli Türk'e (epek Türk) derdi. Türk köylerine resmi bir kırmı geldiği zaman, O geliyor diye herkes kaçardı. Türkler arasında Kırmalıların meydana çıkması bile, bu ayrılıkla açıklanabilir.

Paşa'nın dedesi olan Beyh Cüneyd, oğuz boyları arasında Oğul mu önce gelir, yoksa sahabeler mi diyerek propaganda yapıyordu. Oğuz boyları, Oğuz Hanın çocukları ve Kayıların amca oğulları değil miydiler? Nasıl oluyordu da, bu kadar...

Enderun'dan çykan devbirmelerden oluban sahabeleri (yakın adamları) bunlara tercih ediyordu. O tarihteki halk peyhleri, Türklerin o zamanki ezilmipliklerini geçmipte Ehl-i Beyt'in (Peygamber Soyu) uğramıy olduğu ezilmipliğe benzetiyorlardy. zaman, Türkmenlerin büyük bir kıymı, bu benzeyiğe aldanarak, baba ocağından ayrıldıylar; kendi kendilerine arı bir edebiyat, a felsefe, arı bir tapınak yaptıylar.

Bununla beraber, din bakımından Osmanlılardan ayrılmayıp olan Sünni Türkler de, milli kültür bakımından Osmanlı emperya bağlandıylar. Bunlar da, kendi kendilerine milli bir kültür yaparak. Osmanlı medeniyetine karı tamamen ilgisiz kaldıylar. Osmanlı medeniyetinin seçkinlerine havas denildiği gibi, Türk kültürünün de ozanları, apıkaları, babaları ve ustaları vardı. Demek ki, ülke türlü seçkin bulunuyordu. Bunlardan birincisi sarayı temsil ediyordu. Bu sınıfın geçimini sağlayan da saraydı. Mesela, Osmanlı pairleri saraylardan “caize” almakla geçindikleri gibi, Osmanlı müzisyenleri de sarayın verdiği bağıylarla maaplarla geçinirlerdi. Halkın saz öve söz pairleri ise, adını olan Osmanlı bilginleri kazaskerlikte, kadılyklarda yüksek maaplar ve arpalık alırlardı. Halk hocalarından ve peyhlerinden ibaret olan Türk din adamları ise, yalnız halk beslerdi. Bundan dolayı güzel sanatlarda ve diğer alanlarda rehberlik eden ustalar, yiğitbabıylar ve ahi babalar yalnız halk sınıfından yetipirler ve daima hak ve Türk kalırlardı.

Görölüyor ki milli kültür ile medeniyeti birbirinden ayıran, milli kültürün özellikle duygulardan, medeniyetin özellikle bilgilerden oluşmasıdır. Ýnsanda, duygular yöneme ve iradeye bağlı değildir. Bir millet, başka bir milletin dini, ahlaki ve estetik duygularını t edemez. Mesela, Türklerin Ýslamıktan önceki dininde Gök Tanrı ödül tanrısydır. Cezalandırmaya karıymaz. Ceza tanrısy, Er isminde başka bir mitolojik kişiliktir. Tanrı yalnız cemel (güzellik) sıfatıyla göründüğü için, eski Türkler onu yalnız severlerdi; Tan korku hissi duymazlardy. Ýslamıktan sonra, Türklerde “muhabbetullah”ın (Tanrı sevgisi) üstün gelmesi, bu eski geleneğin devamından ötürüdür. Türklerde “menhafetullah” (Allah Korkusu) pek enderdir. Ýstanbul'da ve Anadolu'daki vaizlerin tecrübeleri gösteriyor ki, güzelliğe, iyiliğe dair vaaz edenlerin dinleyicileri sürekli artıyor; cehennemden, zebanilerden bahseden vaizlerin dinleyicileri ise sürekli azalıyor. Türklerin eski dinlerinde katı sofuca icabetler yoktu, estetik ve ahlaki törenler çoktu. Bunun sonucu olarak, Ýslamıktan sonra da, Türkler en güçlü bir imana, en samimi bir din duygusuna sahip oldukları halde kuru sofuluk ve yobazlıktan uzak kaldıylar. Bu konuda Yunus Emre'si okumak yeterlidir. Türklerin camilerde ilahilere ve mevlit okumaya; tekkelerde ise piire, müziğe büyük bir yer vermeleri estetik dindarlık örneği ne uymalarından dolayıdır.

Eski Türk dininde, Türk tanrısy, barı ve barıplık Tanrısy idi. Türk dininin özünü gösteren il kelimesi, barı anlamına geliyordu. Mahmud) ilci (barıbcı) demek olduğu gibi, Ýlhan Barı Hakanı demektir. Türk Ýlahları, Mađurya'dan Macaristan'da sürekli bir barı ortamı sağlayan, barıpsaver öncülerden başka bir şey değildi.

En eski Türk devletinin kurucusu olan Mete'sinin yüksek ahlakını, barıpsaverliğini, emperyalizmden kaçınmasını Yeni Mecmua'da yazmıptım. Türk barıpsaverliğinin kurucusu Mete'dir.

Türklerin bu eski barıpcılığ geleneği sayesinde ki, Türk hükümdarı Ýslam döneminde de her zaman yenilenlere befkate davet zaman kendilerini milletlerarası barının sorumlusu saymıylardı. Türk tarihi, bağtan bađa, bu duruma tanıktır. Avrupalıların o suçladıkları Atilla bile, yine onların anlattıklarına göre yenilmiş milletler ne zaman barı istemiylerse, derhal kabul etmiptir. Çün Atilla'nın Tanrı Kutu unvanını, Allah'ın Belası beklinde çevirmekle tarihi bir günah işlemiylerdir. Türklerin bütün dallarında açıkça görülen estetik özellikleri de doğallıkla, çinilerinde, mimarlık ve yazı sanatında beliren hep bu estetik özellikler Türkün güzel sanatlarında olduğu gibi, din hayatında ve ahlakında da hep bu özelliklerin egemen olduğu görölür.

Bu örnekten de anlaşıylar ki, bir kültürün meydana getiren çeşitli sosyal yapıylar arasında içten bir bağlılık, içten bir uyum ve nasıl saf ise, din, ahlak, güzellik, politika ekonomi ve aile hayatları da hep saf ve içtendir. Türkün hayatındaki sevimlilik ve orijinallik ve bu egemen karakterin bir yansımasından ibarettir. Fakat, milli kültürün elemanları arasında bu uyuma bakı da, medeniyetin de uyumlu elemanlarından meydana geldiğini zannetmek doğru değildir. Osmanlı medeniyeti Türk, acem, Arap kültürleriyle Ýslam dinine, Dođu medeniyeti ve son zamanlarda da Batı medeniyeti kurumlarından meydana gelen bir karmadır. Bu kurumlar hiçbir zaman kaynarak, iç içe geçerek uyumlu bir bütün haline giremedi. Bir medeniyet ancak milli bir kültüre apılı uyumlu bir birliğe kavuğur. Mesela Ýngiliz medeniyeti, Ýngiliz kültürün apılanmıptır. Bundan dolayı, Ýngiliz kültürü gibi, Ýngiliz elemanları arasında da bir uyum vardır.

Milli kültür ile medeniyet arasındaki bir ilişki de budur; Her kavim, ilk önce, yalnız milli kültürü vardır. Bir kavim, kültür bakımından yükseldikçe politik açıdan da yükselerek kuvvetle bir devlet oluğturur. Diğer taraftan da, kültürün yükselmesinden medeniyet doğ başlar. Medeniyet, başlangıçta milli kültürden doğduğu halde, sonradan kompu milletlerin medeniyetinden de birçok kurumlar alır. Fakat bir toplumun medeniyetinde fazla bir gelişmenin süratle meydana gelmesi zararlıdır. Ribot diyor ki:”Zihnin fazla gelişmesi karakteri bozar.” Kıpide zihin ne ise, toplumda da medeniyet odur. Kıpide karakter ne ise, cemiyetin fazla gelişmesi de milli kültürü bozar. Milli kültürü bozulmuş olan milletlere “dejenere milletler” denir.

Milli kültür ile medeniyetin sonuncu bir ilişkisi de budur: milli kültürü kuvvetli, fakat medeniyeti zayıf bir milletle, milli kültürü bozul fakat medeniyeti yüksek olan başka bir millet politik mücadeleye girince, milli kültürü kuvvetli olan millet her zaman galip gelmiptir. Mesela, eski Mısırlıylar, medeniyette yükselince milli kültürleri bozulmaya başladı. O zaman yeni doğan Fars devleti ise, medeniyette henüz gri olmakla beraber, kuvvetli bir milli kültüre sahipti. Bu nedenle Ýran'da da medeniyet yükseldi. Buna karıplık milli kültür zayıflamağa başladı. Bu kere de, önce milli kültürleri henüz bozulmamayıp olan Yunanlılara yenildiler. E

Yunan kültürü de bozulmağa başladığından, gerek Yunanlılar, gerek İranlılar, kuvvetli bir milli kültürle meydana çıkan medeniyet Makedonyalılara yenildiler. Doğuda Epkani ve Sasani ailelerinin batıda Romalıların, milli kültürü bozulmağa başlayan Makedonyalılara üstün gelmiş de aynı şekilde açıklanabilir. Nihayet, medeniyetten hiçbir nasibi olmayan, fakat milli kültürde son derece güçlü olan Raplar ortaya çıkarak hem Sasanileri, hem de Romalıları yendiler. Fakat. Çok zaman geçmeden Arap milleti medenileşmeğe başladığından milli kültürünü kaybederek politik egemenliği Türkistan'dan yeni gelmiş olan töreli Selçuklulara teslim ettiler. Töre Türklerin milli kültüründen başka bir şey değildir. Türklerin şimdiye kadar bağımsız kalması, Çanakkale'de İngilizlerle Fransızları kovması ve Mütarekeden sonra, İngiliz silahlarıyla ve parasıyla donatılmış bulunan Yunanlılarla Ermenilerle yenerek manen İngilizleri yenmesi, hep bu milli kültürün gücü sayesinde.

Milli kültür ile medeniyet arasındaki bu ilişkiler anlaşıldıktan sonra artık Türkçülüğün ne demek olduğunu ve bu memlekette ne görevleri yerine getirmesi gerektiğini belirleyebiliriz. Osmanlı medeniyeti, iki sebeple yıkılmak zorundaydı. Birincisi, Osmanlı İmparatorluğu'nun bütün imparatorluklar gibi, geçici bir topluluktan ibaret olmasındaydı. Sonsuza kadar yapayacak olanlar ise, geçici topluluklar değil, toplumlardır. Cemiyetlere gelince, bunlar yalnız milletlerden ibarettir. Esir milletler, milli benliklerini imparatorlukların kozmopolit yönetimi altında, ancak bir süre için unutulabilirlerdi. Bir gün, mutlaka milletler den ibaret olan gerçek toplumlar sürü olup uykusundan uyanacaklar, kültürel bağımsızlıklarını ve politik egemenliklerini isteyeceklerdi. Avrupa'da beş yüz yıldan beri bu işlem sürüyordu. Bundan dolayı, bu gelişmeden bağımsız yapamıyız olan Avusturya, Fransa, Osmanlı İmparatorlukları da, önceki benzerleri gibi, dağılmağa yüz tutacaklardı. İkinci neden batı medeniyetinin, yükseldikçe medeniyetini büsbütün ortadan kaldırmak güce ulaşmasıdır. Rusya'da ve Balkan ülkelerinde Batı medeniyeti, Doğu medeniyetinin yerine geçtiği gibi; Osmanlı İmparatorluğu'nda da aynı durum baş gösterecekti. Doğu medeniyeti, bazıları zannettikleri gibi, gerçekten İslam medeniyeti değil. Kaynağı, Doğu medeniyeti idi. Nasıl ki, Batı medeniyeti de Hıristiyan medeniyeti değil. Batı Roma medeniyetinin bir devamından ibaretti. Osmanlılar. Doğu Roma medeniyetini, doğrudan doğruya Bizans'tan almadılar: kendilerinden önce Müslüman Araplarla acemler bu medeniyeti almış olduklarından, Osmanlılar onu, bu dindaş milletlerden aldılar. Bundan dolayıdır ki bu medeniyeti, bazı fikir adamları İslam medeniyeti sandılar.

Batı medeniyetinin her yerde doğu medeniyetinin yerine geçmesi doğal bir kanun olunca, Türkiye'de de böyle olması zorunlu idi. O halde Doğu medeniyeti dairesinde bulunan Osmanlı medeniyeti ister istemez ortadan kalkacak, onun yerine bir taraftan İslam diniyle beraber bir Türk kültürü, diğer taraftan da Batı medeniyeti geçecektir. İşte Türkçülüğün görev bir taraftan aramızda kalmış olan Türk kültürünün arayış bulak, diğer taraftan Batı medeniyetini tam ve canlı bir biçimde alarak milli kültüre abılamaktadır.

Tanzimatçılar, Osmanlı medeniyetini Batı medeniyetiyle uzlaştırmağa çalışmışlardır. Oysa ki iki zıt medeniyet yanyana yapay sistemleri birbirine aykırı olduğu için, ikisi de birbirini bozmağa neden olur. Mesela, Batı'nın müzik tekniği ile Doğu'nun müzik tekniği birbiriyle uzlaşmaz. Batı'nın deneysel mantığı ile Doğunun iskolastik mantığı birbiriyle barışmaz. Bir millet ya Doğulu olur, ya Batılı olur. Yki dinli bir fert olmadıkça gibi, iki medeniyetli bir millet de olamaz. Tanzimatçıların bu noktayı bilmedikleri için yaptıkları yenilik hareketinde başarı sağlamadılar.

Türkçülere gelince, bunlar esasen Bizanslı olan Doğu medeniyetini büsbütün bırakarak Batı medeniyetini tam bir biçimde almak istediklerinden, girişimlerinde başarılı olacaklardır. Türkçüler tamamıyla Türk ve Müslüman kalmak şartıyla, batı medeniyetini kesin bir biçimde girmek isteyenlerdir. Fakat, batı medeniyetine girmeden önce, milli kültürümüzü arayış bulak olarak milli kültürümüzü çıkarmamız gerekir.